

[Statsministeren]

Løsningen af denne opgave vil få afgørende indflydelse på samfundsudviklingen i de kommende år. Om opgaven vil lykkes, vil i meget høj grad afhænge af, om udformningen hviler på en meget bred accept i befolkningen af både indholdet og sigtet med de foranstaltninger, som forestår.

Med henblik på at skabe den nødvendige tid til at udforme en sammenhængende og afbalanceret økonomisk politik agter regeringen i morgen, om muligt allerede i aften, at fremsætte forslag om stop for stigninger i priser og indkomster og forslag om stop for låntagning til forbrugsformål, gældende til udgangen af året.

Som det allerede er meddelt, vil vi foreslå, at de får virkning fra og med den 5. november 1979.

Regeringen vil søge folketingets tilslutning til en øjeblikkelig gennemførelse af følgende lovforslag:

Lov om midlertidigt stop for priser, huslejer, takster, honorarer, udbytter m.v.,

Lov om midlertidigt stop for lønstigninger,

Lov om midlertidig begrænsning i adgangen til tinglysning af visse pantebreve i fast ejendom,

Lov om midlertidig begrænsning i forsikringsselskabers og pensionskassers anbringelse af midler,

Lov om ændring af lov om ejerlejligheder. (Stop for udstykning af ejendomme opført før 1966).

Regeringen vil umiddelbart herefter indbyde arbejdsmarkedets parter og erhvervslivets organisationer til forhandlinger om den økonomiske politik med henblik på i begyndelsen af december at fremlægge de nødvendige lovforslag her i folketinget.

Baggrunden for de forestående trepartsdrøftelser er den stærkt forværrede økonomiske situation. Vilkaerne for den økonomiske politik er fundamentalt ændret af det sidste års udvikling i den internationale økonomi, begyndende med vanskelighederne med olieforsyningen og fulgt af gentagne prisstigninger for energiprodukter og for en række råvarer. Disse prisforskydninger har i løbet af det sidste års tid medført en fordyrelse af vores import svarende til op mod 7 mia kr., og yderligere prisstigninger i de nærmeste måneder kan langtfra udelukkes.

Betalingsbalanceunderskuddet er alene i årets første 9 måneder kommet op på næsten 11 mia kr. For at imødegå den drastiske forringelse af betalingsbalancen blev der allerede i sommer vedtaget en række afgiftsforhøjelser, og der blev taget beslutning om betydelige besparelser på de offentlige budgetter for næste år. Forslag om udformningen af disse besparelser vil blive fremlagt i forbindelse med finanslovens behandling. Ikke desto mindre må man regne med, at betalingsbalanceunderskuddet for hele 1979 vil blive over 14 mia kr.

Det er sandsynligt, at der overgangsvis kan indtræde en mindre forbedring af betalingsbalancestillingen til næste år, når juni-foranstaltningerne for alvor får virkning. Alle bedømmelser tyder imidlertid på, at stærke kræfter i det økonomiske liv snart igen vil trække i retning af yderligere forringelser af betalingsbalancen. En medvirkende årsag hertil er, at vor gæld til udlandet nu vokser med foruroligende hast. Den vil inden årets udgang sandsynligvis være på 70 mia kr. Med den voksende gæld stiger vores rentebetalinger til udlandet, så det år for år vil blive sværere at rette situationen op. Der er ikke i dag vanskeligheder ved at finansiere det danske underskud på betalingsbalancen ved lån på de internationale kapitalmarkeder. Danmark er velanskrevet som låntager, men vi har ikke sikkerhed for, at lånemulighederne altid vil være rigelige, og navnlig er der grund til at frygte, at vor kreditværdighed efterhånden vil blive forringet, hvis vi fortsætter med store underskud på betalingsbalancen.

Den opgave, der forestår, er derfor at sikre, at der i hvert af de nærmest kommende år sker en klar og vedholdende nedgang i dette underskud.

Dette resultat må i videst muligt omfang opnås gennem en styrkelse af erhvervslivets konkurrenceevne. På den måde vil man gennem en forøget produktion til eksport og til erstatning for import skabe større beskæftigelsesmuligheder til gavn for de mange, der i dag går ledige.

Underskuddet på betalingsbalancen er udtryk for, at de udefra kommende prisstigninger har gjort væsentlige indhug i mulighederne for at opretholde levestandarden. Den helt nødvendige nedbringelse af underskuddet på betalingsbalancen må derfor også in-